

Regio Deal Zuid-Limburg

InGenieus, Groen en Gezond

Partijen:

1. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer Hugo de Jonge, hierna te noemen: BZK;
2. De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de heer Piet Adema, hierna te noemen: LNV;
3. De minister van Infrastructuur en Waterstaat, de heer Mark Harbers en de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, mevrouw Vivianne Heijnen, hierna samen te noemen: IenW;
4. De minister van Economische Zaken en Klimaat, mevrouw Micky Adriaansens, hierna te noemen: EZK;
5. De staatssecretaris voor Jeugd en Preventie, de heer Maarten van Ooijen, hierna te noemen: VWS.

Partijen genoemd onder 1 tot en met 5, ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan en hierna samen te noemen: het Rijk

1. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht, te dezen vertegenwoordigd door de burgemeester de heer Wim Hillenaar, hierna te noemen: Gemeente Maastricht;
2. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eijsden-Margraten, te dezen vertegenwoordigd door de burgemeester de heer Alain Krijnen, hierna te noemen: Gemeente Eijsden-Margraten;
3. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gulpen-Wittem, te dezen vertegenwoordigd door de burgemeester mevrouw Nicole Ramaekers-Rutjens, hierna te noemen: Gemeente Gulpen-Wittem;
4. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vaals, te dezen vertegenwoordigd door de burgemeester de heer Harry Leunessen, hierna te noemen: gemeente Vaals;
5. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul, te dezen vertegenwoordigd door de burgemeester de heer Daan Prevoo, hierna te noemen Gemeente Valkenburg aan de Geul;
6. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Meerssen, te dezen vertegenwoordigd door de burgemeester mevrouw Miriam Clermonts, hierna te noemen Gemeente Meerssen;
7. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Beek, te dezen vertegenwoordigd door de burgemeester mevrouw Christine van Basten-Boddin, hierna te noemen Gemeente Beek;
8. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard-Geleen, te dezen vertegenwoordigd door de burgemeester de heer Hans Verheijen, hierna te noemen Gemeente Sittard-Geleen;
9. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Stein, te dezen vertegenwoordigd door de burgemeester mevrouw Marion Leurs, hierna te noemen Gemeente Stein;
10. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Beekdaelen, te dezen vertegenwoordigd door de burgemeester de heer Eric Geurts, hierna te noemen Gemeente Beekdaelen.

Partijen genoemd onder 6 tot en met 10 ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan hierna samen te noemen: Regio

Alle Partijen hierna allen tezamen te noemen: Partijen.

Begripsbepaling:

In dit convenant wordt verstaan onder:

- *Regio Deal*: convenant dat door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties eventueel een andere minister/staatssecretaris en één of meer regiopartners is gesloten om de kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers in een regio te verbeteren;
- *Regio Envelop*: het bedrag van €900 miljoen dat beschikbaar is gesteld in het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' van het kabinet Rutte IV om in de periode van 2022 - 2025 nieuwe Regio Deals te sluiten;
- *Regiokassier*: publieke regiopartner, zijnde een provincie, gemeente of openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, die ten behoeve van de uitvoering van de Regio Deal de taak van kassier vervult of zal vervullen;
- *Regionale private financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een private regiopartner;
- *Regionale publieke financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een publieke regiopartner, niet zijnde een specifieke uitkering, opdracht of subsidie van het Rijk;
- *Bijdrage in natura*: een bijdrage van eigen arbeid, het verlenen van een dienst en het inbrengen of ter beschikking stellen van (on)roerende goederen zonder dat daar een (evenredige) tegenprestatie tegenover staat;
- *Regeling Specifieke uitkering vierde tranche Regio Deals*: betreft de specifieke uitkering waarin de juridische- en financiële kaders en verplichtingen voor het toekennen van de rijksmiddelen uit de Regio Envelop aan een regiokassier door het Rijk staan.

Algemene overwegingen

1. Krachtige regio's dragen bij aan een veerkrachtige samenleving. In Nederland staan we met elkaar voor grote opgaven. Opgaven die in elke regio anders tot uiting komen. Elke regio is immers uniek, heeft een eigen verhaal, identiteit en kansen. Het is belangrijk om oog te hebben voor de specifieke opgaven en ontwikkelmogelijkheden per gebied en om de ontwikkeling van stad en landelijk gebied in samenhang te beschouwen.
2. Het gaat om regionale opgaven en kansen die de draagkracht van individuele overheidslagen overstijgen en waar interbestuurlijk samenspel en samenwerking met kennisinstututen, maatschappelijke organisaties en/of bedrijfsleven nodig is om de opgaven effectief op te pakken.
3. In Regio Deals werken regionale partijen en Rijk samen als partners om de kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers (met andere woorden, de brede welvaart) te vergroten. De kracht van de regio is hierbij het uitgangspunt.
4. Het kabinet stelt voor deze Regio Deals middelen beschikbaar uit de zogenoemde Regio Envelop, waaruit de Regio Deals vanuit het Rijk worden gefinancierd. Ook vanuit de Regio zelf wordt gezorgd voor financiering. Ter ondersteuning van hun partnerschap hebben Rijk en Regio als vertrekpunt dat de rijksbijdrage gepaard gaat met minimaal eenzelfde bijdrage aan regionale (publieke en/of private) financiering.
5. De middelen uit de Regio Envelop dienen verder als vliegwiel voor extra investeringen in de regionale ontwikkeling zodat uiteindelijk vanuit de Regio nog meer financiering wordt ingezet voor de aanpak van de regionale opgaven.
6. Deze integrale en gezamenlijke aanpak met bijbehorende financiering van zowel Rijk als Regio is het onderscheidende karakter van de Regio Deals ten opzichte van reguliere beleidsinstrumenten.
7. Met de Regio Deal gaan Rijk en Regio een duurzaam partnerschap aan om de opgave die in de regio speelt gezamenlijk aan te pakken. Het ondertekenen van de Regio Deal is daarbij niet het eind, maar slechts het begin van de samenwerking.
8. De bijdragen uit de Regio Envelop zijn bedoeld als een tijdelijke impuls voor regionale ontwikkeling met een duurzaam effect, waarbij structurele exploitatiekosten van lange termijn investeringen geborgd moeten zijn.
9. Regio Deals gaan om meer dan alleen de gecoördineerde inzet van financiële middelen. Zij kenmerken zich ook door een sterke, continue inzet van alle betrokkenen, creëren nieuwe

samenwerkingsvormen en niet-financiële ondersteuning om de, in de regionale opgave gestelde, ambities en doelen te bereiken. De Regio Deals hebben een lerend en adaptief karakter.

10. De in de Regio Deal gemaakte wederzijdse afspraken over ambitie, doelen, beoogde resultaten, inzet en aanpak zijn in gezamenlijk overleg en met onderlinge overeenstemming tussen Rijk en Regio tot stand gekomen.
11. De middelen uit de Regio Envelop voor de Regio Deals vierde tranche worden door BZK beschikbaar gesteld als een specifieke uitkering op grond van de Regeling specifieke uitkering Regio Deals vierde tranche.

Deel 1 Aanleiding en inhoud Regio Deal

Specifieke overwegingen

De regio Centraal Westelijk Zuid-Limburg¹

De regio kenmerkt zich door een sterk verstedelijkt gebied langs de A2-as en een uniek nationaal landschap als groene long voor Zuid-Limburg. Met slechts 8 km binnenlandse grens en ruim 200 km aan buitenlandse grenzen met België en Duitsland, ligt Zuid-Limburg midden in de Euregio Maas-Rijn. Een Europese agglomeratie met circa 4 miljoen inwoners, 5 universiteiten, 7 vliegvelden en 2 HSL stations. Op slechts een uur reistijd van de Vlaamse Ruit (4 mln. inwoners), Rijn-Ruhr metropool (10 mln. inwoners) en Saar-Lor-Lux regio (4 mln. inwoners). Ter vergelijking in de Randstad wonen binnen een uur reizen 7 mln. inwoners.

In dit deel van Zuid-Limburg wonen 375.000 mensen, waarvan ruim 70% in een compact, sterk verstedelijkt en geïndustrialiseerd gebied. Een gebied met een kwetsbare sociale structuur en gezondheidsopgaven in combinatie met transformatieopgaven in wijken en woonkernen. Uit de Brede Welvaartsmonitor is op te maken dat de regio op cruciale onderdelen negatief afwijkt t.o.v. Nederlandse gemiddelde²; zoals een lage arbeidsparticipatiegraad (met 65,2% laagste niveau in NL), hardnekkige gezondheidsachterstanden (overgewicht, ervaren gezondheid, levensverwachting, langdurig zieken) en een lage inkomenspositie (besteedbaar mediaan inkomen behoort tot de laagste van NL). Met een bevolking met een bovengemiddeld wantrouwen t.o.v. instituties en een gering vertrouwen in de medemens.

Een regio met complexe fysiek-ruimtelijke en economische opgaven om een gezonde, duurzame en vitale toekomst voor de regio te borgen. Zuid-Limburg is een sterk verstedelijkt gebied met veel industrie en een urgente circulaire transitie- en verduurzamingsopgave. Het chemisch cluster Chemelot staat onder grote druk om versneld te vergroenen (stikstof en energie intensief). Energie- en grondstoffenschaarste en onvoldoende vitale, gezonde en geschoolde arbeidskrachten vormen een grote bedreiging voor het voortbestaan van dit voor de regio, nationaal en Europees belangrijk economisch cluster.

De verhouding stad en landelijk gebied staat onder druk en er spelen complexe transitieopgaven in de agrarische (regeneratieve en natuurinclusieve landbouw) en toeristische sector -Zuid-Limburg als Green Destination³ (waardevol toerisme⁴)- als belangrijke economische en ecologische dragers in het gebied. Het landelijk gebied in de regio, een aantrekkelijk landschap waar de belangrijkste economische pijlers worden gevormd door de agro- & vrijetijdseconomie en fungeert als groene long voor het sterk verstedelijkt gebied Zuid-Limburg, kampt met grote uitdagingen. Uitdagingen op het gebied van stikstof, klimaatadaptatie, bodem-, lucht- & waterkwaliteit en biodiversiteit.

¹ Gemeenten: Sittard-Geleen, Beek, Stein, Beekdaelen, Vaals, Gulpen-Wittem, Eijsden-Margraten, Valkenburg a/d Geul, Meerssen, Maastricht

² Brede Welvaart Monitor (2022), CBS

³ Bestemming Zuid-Limburg 2030, Visie Vrijetijdseconomie (2019), Bureau Buiten

⁴ Waardevol Toerisme (2019), Raad voor de Leefomgeving

Deze opgaven zijn extra complex mede vanwege de geomorfologie en het kleinschalig karakter van het landelijk gebied.

Een regio waar een wereld te winnen valt wanneer grensbelemmeringen opgeheven worden en het bruto regionaal product in de regio met 10-12% zou kunnen toenemen. Grensbelemmeringen op het vlak van arbeidsmobiliteit, onderwijs en economische ontwikkeling dienen hiertoe te worden verminderd.

Aansluiting bij regionale beleidsdoelen, programma's of actieplannen

Zuid-Limburg is op het eerste oog een florerende regio met een krachtige industriële, kennis- en vrijetijdseconomie in een aantrekkelijke woonomgeving met levendige steden en dorpen en een vijfsterren landschap, centraal gelegen in een Europese kernregio. Maar direct onder de oppervlakte speelt een aantal hardnekkige problemen en opgaven die de groei afremmen.

De twee gezichten van Zuid-Limburg komen tot uiting op meerdere vlakken:

- Een krachtige economie met een tekort aan personeel;
- De voordeur naar Europa en grensgebied van Nederland;
- Een aantrekkelijke woonomgeving met lokale hardnekkige achterstanden;
- Een vijfsterren landschap dat onder druk staat;
- Sterke regionale verbondenheid en onderlinge wedijver.

Met het plan van aanpak NOVI Zuid-Limburg⁵ en de aanwijzing tot NOVI/NOVEX-gebied in 2021, hebben regio (provincie en gemeenten) en Rijk een gezamenlijke stip op de horizon voor Zuid-Limburg geformuleerd:

Zuid-Limburg als Europese schakelregio, internationaal verbonden.

Een circulaire en kennisintensieve samenleving met brede welvaart voor iedereen.

Op weg naar deze stip op de horizon zijn drie hoofdoggaven geformuleerd waarop een langjarige en intensieve samenwerking tussen Rijk en Regio noodzakelijk is om achterstanden in te lopen en in de specifieke Euregionale context van Zuid-Limburg kansen te verzilveren:

1. Sterke en gezonde steden en kernen in Zuid-Limburg
2. Naar een grensoverschrijdende innovatieve en circulaire economie;
3. Versterken uniek Nationaal Landschap als groene long voor Zuid-Limburg.

Met de Regio Deal Zuid-Limburg willen we concreet en uitvoeringsgericht met deze opgaven aan de slag.

Aansluiting bij nationale beleidsdoelen of programma's

De Regio Deal Zuid-Limburg sluit aan op tal van relevante landelijke beleidsdoelen en programma's onder andere op het gebied van gezondheid en kansengelijkheid, de transitie naar een circulaire economie, het beschermen van de natuur. Wij willen samen met het Rijk werken aan de uitrol van deze programma's in onze regio door met ons programma 'Ingenieus, Groen en Gezond' een versnelling aan te brengen, een lerende omgeving te creëren en met innovatieve en creatieve oplossingen bij te dragen aan zowel de opgaven in onze regio als nationale opgaven. Zie bijlage I voor een uitgebreide opsomming van nationale beleidsdoelen en -programma's waar de Regio Deal op aansluit.

Urgentie

De transitie naar een gezonde en vitale bevolking, een circulaire en meer duurzame economie en een gezond en vitaal landschap, kent in Zuid-Limburg een hoge mate van urgentie. Ten opzichte van het Nederlands gemiddelde kampt Zuid-Limburg al lange tijd met hardnekkige gezondheidsachterstanden en intergenerationele problematiek. Zo zijn onder andere overgewicht, langdurig zieken, kwetsbare jeugd (veelvuldig en intensief gebruik zorg) en eenzaamheid thema's

---

⁵ Novi-gebied Zuid-Limburg, Plan van aanpak en uitnodiging, okt.2020

die in Zuid-Limburg negatief afwijken van het Nederlandse gemiddelde. Mensen in kwetsbare wijken en kernen leven gemiddeld 7 jaar korter, kunnen niet volwaardig deelnemen aan de samenleving en brede welvaart voor deze mensen staat ernstig onder druk.

Willen we de basischemie voor Nederland behouden, dan is de transitie naar een duurzame en circulaire (groene) industrie urgent. Urgent en noodzakelijk om op internationale schaal competitief te blijven, omwille van de economische, sociaal maatschappelijke als ecologische impact die samenhangt met het welslagen van deze transitie.

De vrijetijdseconomie verduurzaming, toeristische overdruk, waardevol toerisme en de agrarische sector – bescherming natuur, versterken biodiversiteit, toekomstperspectief- vormen belangrijke pijlers onder onze regionale economie en het beheer en onderhoud van ons nationaal landschap. Ook op deze urgente opgave moet de regio aan de slag.

De circulaire transitie- en verduurzamingsopgave in deze sectoren moeten versneld opgepakt worden daar zij een cruciale rol vervullen in relatie tot het welvaartsniveau en de aantrekkelijkheid van het gebied om te wonen, leven en werken. Twee belangrijke randvoorwaarden voor brede welvaart. En precies hierin ligt de uitdaging! In samenwerking tussen Rijk en Regio de kansen benutten die deze urgente transitieopgaven met zich meebrengen en deze als vliegwiel in te zetten op weg naar het realiseren van de gezamenlijke geformuleerde toekomstvisie en ambitie voor onze regio.

Waarom is er een rol voor het Rijk?

Ondersteuning van het Rijk is nodig om de sprong te maken naar brede welvaart voor onze inwoners. Onderdelen van de opgaven overstijgen de regionale draagkracht en doorzettingsmacht. De opgaven vragen om afstemming en langjarige samenwerking met meerdere ministeries vanuit een integraal perspectief en algemeen belang versus een sectorale benadering. Zo ook bij het realiseren van belangrijke randvoorwaarden in Euregionale context, denk daarbij onder andere aan infrastructuur en mobiliteit, juridische belemmeringen in relatie tot werken, studeren, ondernemen en grensoverstijgende samenwerking maken Rijksbetrokkenheid en -inzet noodzakelijk.

Om de integrale gebiedsgerichte aanpak succesvol te kunnen laten zijn is een actieve relatie en wisselwerking met andere programma's die in het gebied landen van belang. Kortom, het ten volle benutten van koppelkansen. Afstemming en samenwerking die vooral dicht tegen de uitvoering aan georganiseerd moet worden, maar ook op beleidsniveau geborgd dient te worden zowel binnen de Regio als tussen Rijk en Regio.

Het Rijk kan bovendien een belangrijke functie vervullen als katalysator in het organiseren van uitvoeringskracht (in kennis, middelen en netwerk) als versterking van de bestuurlijke samenwerking in Zuid-Limburg. Goede voorbeelden hiervan zijn de samenwerking met het Rijk in het kader van het BRE-onderzoek en NOVEX Zuid-Limburg.

Binnen programmaliijn I Versnelling naar een gezonde, veilige en sociale leefomgeving is samenwerking met de ministeries van VWS, OCW, BZK, JenV, SZW, EZK en I&W van belang onder andere in relatie tot programma's als Trendbreuk Zuid-Limburg, Rijke Schooldag, Kansrijk Opgroeien, IZA/GALA, Leefbaarheid en Veiligheid. Alsook in relatie tot verdere versterking en groeiende toegevoegde waarde van ons kennis-en innovatiecluster rond de Brightlands Maastricht Health Campus.

Binnen programmaliijn II Versnelling naar een circulaire economie en samenleving is samenwerking met de ministeries van I&W, EZK en BZK noodzakelijk om belangrijke randvoorwaarden voor de transitie van de (chemische-)industrie te realiseren in relatie tot wet en regelgeving in een grensregio, internationale afspraken, het aanlanden van energie- en grondstoffennetwerken op Chemelot (o.a. Deltacorridor), fysiek ruimtelijke opgaven/ inpassing (o.a. havenontwikkeling Stein en multimodale corridor om congestie op het bestaande wegennet (met name de A2) als gevolg

van nieuwe circulaire stromen te voorkomen) in relatie tot leefbaarheid en omgevingskwaliteit. Alsook in relatie tot verdere versterking en groeiende toegevoegde waarde van ons kennis- en innovatiecluster rond de Brightlands Chemelot Campus.

Binnen programmaliijn III Perspectief voor en versterking van ons unieke landschap is samenwerking met de ministeries van LNV, I&W, EZK, OCW en BZK noodzakelijk. Noodzakelijk om tot een nieuw perspectief voor ons uniek en nationaal landschap als groene long voor Zuid-Limburg te komen, met een toegevoegde waarde in sociaal, ecologisch als economisch opzicht. In het landschap zijn wij thuis, het is onze herberg, Bühne, katalysator en dé plek die als groene long nu en naar de toekomst 'zuurstof en ruimte' biedt aan al onze inwoners. In onze aanpak staat de socio-economische transitie centraal en daarmee vertrekken we vanuit de 'mensenkant' daar waar het NPLG het landschap in relatie tot de mens aanpakt. Beide zijn urgent en kunnen alleen in wisselwerking en samenwerking tot effectieve en duurzame verandering leiden.

Binnen programmaliijn IV Grensoverschrijdende kenniseconomie en internationale arbeidsmarkt is samenwerking noodzakelijk met de ministeries van IenW, OCW, VWS, BZK, SZW en EZK noodzakelijk om grensbelemmeringen te reduceren, van handelingsperspectief te voorzien en kansen binnen een grensoverschrijdende agglomeratie te benutten. Zo zijn het realiseren van een multimodale grensoverschrijdende infrastructuur en mobiliteit, een goed functionerende grensoverstijgende en internationale arbeidsmarkt belangrijke randvoorwaarden om de brede welvaart in Zuid-Limburg te verbeteren. Het verminderen van grensbelemmeringen en het verzilveren van kansen biedt de potentie aan Zuid-Limburg om het bruto regionaal product met 10-12%⁶ te laten toenemen.

Komen het volgende overeen:

1. Ambitie, doel, beoogde resultaten en aanpak Regio Deal Zuid-Limburg

Artikel 1 – Ambitie

Partijen streven naar een innovatieve, circulaire en duurzame grensoverschrijdende kennisregio, met brede welvaart voor alle inwoners, sterke steden en kernen in een toekomstbestendig, klimaat adaptief en aantrekkelijk landschap. ⁷

Artikel 2 - Doel

Met de Regio Deal Zuid-Limburg werken wij aan bovengenoemde opgaven waarbij onze inzet moet leiden tot:

- Versnelling naar een gezonde, veilige en sociale leefomgeving in kwetsbare wijken en kernen;
- Versnelling naar een circulaire economie en samenleving;
- Perspectief voor en versterking van ons unieke landschap;
- Grensoverschrijdende kenniseconomie en internationale arbeidsmarkt.

Partijen streven per programmaliijn de volgende doelen na (zie bijlage II voor een overzichtstabel en artikel 3 voor uitleg over de Sustainable Development Goals (SDG's):

Programmaliijn I: Versnelling naar een gezonde, veilige en sociale leefomgeving (SDG 3-9-10-11-15-17)

In onze kwetsbare wijken en kernen staat de leefkwaliteit onder druk. De stapeling van problemen heeft zijn weerslag op de veerkracht en zelfredzaamheid van bewoners. Het is niet vanzelfsprekend dat deze bewoners hun weg vinden naar voorzieningen of naar elkaar. Fysieke gezondheid en mentale gezondheid staan vaak onder druk. Inmiddels is zelfs duidelijk dat

⁶ Strategische actieagenda 'Randstad Zuid-Limburg', Luc Soete, feb. 2018

⁷ NOVI-gebied Zuid-Limburg, Plan van aanpak en uitnodiging, oktober 2020

bewoners van deze kwetsbare gebieden een lagere levensverwachting hebben van tot wel 7 jaar ten opzichte van bewoners van veerkrachtige woonbuurten.

Ons doel is om de gezondheidsverschillen te verkleinen binnen steden en kernen, door gericht te investeren in een gezonde fysieke leefomgeving in onze kwetsbare gebieden. Hiermee dragen we bij aan positieve gezondheid, kansgelijkheid, veerkracht van bewoners en buurten en brede welvaart. Het verbreden van de preventieve inzet en het vormen van interdisciplinaire en integrale netwerken in een lerende omgeving versterken de aanpak en effectiviteit van interventies op wijkniveau. We sluiten hierbij aan op het in het najaar 2022 verschenen rapport van het CRa en RvS 'Ruimte maken voor ontmoeting, de buurt als sociale leefomgeving'⁸. De Raad voor Volksgezondheid & Samenleving en het College van Rijksadviseurs pleiten voor een herwaardering van de buurt als gezonde en sociale leefomgeving. Zij zijn ervan overtuigd dat ruimtelijke condities de sociale cohesie kunnen bevorderen. De ingrijpende ruimtelijke transitie op het gebied van wonen, mobiliteit, energie en klimaat kunnen als hefboomen dienen om er daadwerkelijk mee aan de slag te gaan.

Daarnaast is er in relatie tot de gezondheidsopgave in de regio een wereld te winnen wanneer we de kennis en innovatiekracht van de Maastricht Health Campus en het MUMC+ op het gebied van gezondheidszorg, geneeskunde en biowetenschappen, meer weten in te zetten in relatie tot deze regionale gezondheidsopgaven.

Focus Regio Deal Zuid-Limburg:

- Het verkleinen van gezondheidsverschillen in kwetsbare wijken en kernen door gericht te investeren in een gezonde fysieke leefomgeving en daarmee de Integrale Gebiedsgerichte Aanpak te verbreden en de impact te versterken. Op deze wijze bij te dragen aan positieve gezondheid, kansgelijkheid en veerkracht van bewoners en buurten. Daarnaast worden koppelkansen benut in relatie tot klimaatadaptatie, veiligheid en mobiliteit;
- Kennis- en innovatie-ecosysteem van Brightlands Maastricht Health Campus en MUMC+ verder tot ontwikkeling laten komen door versterking van het innovatie & vestigingsklimaat. Daarnaast nadrukkelijker inzet in relatie tot de regionale gezondheidsopgave en het terugdringen van regionale gezondheidsachterstanden door technologie, preventie, care en cure aan elkaar te koppelen op een fysieke locatie waar ontmoeting, interdisciplinaire samenwerking, vernieuwing en innovatie aangemoedigd en gefaciliteerd worden.
- Hierbij zal aansluiting gezocht worden bij de opgaven en doelstellingen die volgen uit de akkoorden en programma's die vanuit VWS worden gecoördineerd en dan met name het regiobeeld en regioplan uit het Integraal Zorg Akkoord.

Programmalijn II: Versnelling naar een circulaire economie & samenleving (SDG: 8-9-11-12-13-17)

Het is van groot belang dat de (basis)chemie voor Nederland behouden blijft, een industrie die het begin van vele waardeketens vormt. Daarnaast willen we voor onze basisproducten niet afhankelijk zijn van andere, met name niet-EU landen. Om deze vitale rol te kunnen blijven vervullen moeten er twee uitdagingen overwonnen worden, namelijk 1) grondstoffen vergroenen (input), zodat producten groen zijn (output) en 2) alle chemische processen verduurzamen. Maar de transitie naar een circulaire economie wordt niet enkel door technologische ontwikkelingen bepaald. Maatschappelijk draagvlak en acceptatie zijn evenzeer van belang. Het gaat daarbij om aspecten als omgevingskwaliteit waaronder onder andere externe veiligheid, milieuaspecten, bereikbaarheid, gezondheid en brede welvaart.

Focus Regio Deal Zuid-Limburg: versnelling aanbrengen in een beperkt aantal projecten die bijdragen aan:

- De doelstelling om te komen tot een circulaire, duurzame en volledig klimaat neutrale chemiesite;

---

⁸ "Ruimte maken voor ontmoeting, de buurt als sociale leefomgeving", Raad voor Volksgezondheid & Samenleving, College van Rijksadviseurs (2022)

- maatschappelijke meerwaarde hebben door de koppeling te leggen met activatie en participatie/ co-creatie vanuit de samenleving;
- de bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid van de omgeving, die als gevolg van de transitie naar circulariteit zal kunnen veranderen, te borgen en vergroten.

Programmaliijn III: Perspectief voor en versterking van ons unieke landschap (SDG:3-6-11-12-13-15-17)

In Zuid-Limburg staat kwaliteit van leven in een toekomstbestendig uniek grensoverschrijdend landschap Centraal. Het landschap vormt de 'herberg' van alle functies. Wij willen het unieke landschap versterken en verbinden met de maatschappelijke opgaven. Dit met het doel om in samenspel tussen stad en landelijk gebied een duurzame perspectiefvolle economische dynamiek en een gezonde en kansrijke leefomgeving in Zuid-Limburg te creëren. Wij kijken daarbij over grenzen heen en werken samen in de Euregio Maas-Rijn.

Het Zuid-Limburgs landschap is uniek in Nederland en heeft de status van Nationaal Landschap. Het landschap kenmerkt zich door plateaus afgewisseld met hellingen, steil randen, graften, holle wegen, en droog- en beekdalen met hoogteverschillen van wel meer dan 100 meter.

Het is echter ook dit unieke glooiende landschap dat Zuid-Limburg extra kwetsbaar maakt voor klimaatverandering. In het landelijke gebied van Zuid-Limburg staan we voor een diversiteit aan opgaven:

- verminderen stikstofdeposito en nitraatuitspoeling
- verhogen waterkwaliteit/Kader Richtlijn Water (KRW)-doelen
- verbeteren klimaatadaptatie: aanpak wateroverlast en hittestress
- verbeteren biodiversiteit en realiseren Natura 2000 opgaven
- verminderen CO₂-uitstoot
- mogelijk maken duurzame energieopwekking
- verbeteren gezondheid inwoners
- verminderen toeristisch/recreatieve druk, met name in het Heuvelland
- behoud van het unieke Limburgse Landschap
- behoud levensvatbaarheid en vitaliteit van kernen, met voldoende ruimte voor realisatie woonopgaven

Daarnaast is sprake van een grote mate van complexiteit in relatie tot deze opgaven gezien het kleinschalige glooiende karakter van Zuid-Limburg, de grensligging met zijn specifieke uitdagingen en kansen en de schaarse ruimte i.r.t. traditionele aanpakken. Het verbeteren van de bescherming en de staat van instandhouding van habitattypen en leefgebieden van dieren en planten vormen hierbij een belangrijke randvoorwaarde.

Focus Regio Deal Zuid-Limburg:

- Het bevorderen van meer gedeeld eigenaarschap en verantwoordelijkheid omtrent de ontwikkeling en beheer van het landelijk gebied. Van mono-actor naar multi-actoren in het buitengebied en van participatie naar co-creatie van inwoners en/of ondernemers als volwaardige partners
- Het bevorderen van nieuw lokaal ondernemerschap in het gebied gericht op meervoudige waarde creaties; van output gericht naar regeneratief ontwikkelen en ondernemen
- Realiseren van een robuust (eu)regionaal vitaal en draagkrachtig netwerklandschap; het realiseren van een fijnmazig groen/blauwe structuur met bijpassende maatschappelijke en economische functies

Programmaliijn IV: Werken aan een grensoverschrijdende kenniseconomie en internationale arbeidsmarkt (SDG: 4-8-11-17)

Zuid-Limburg kent de laagste participatiegraad van Nederland. Daarnaast kampt de regio door vergrijzing, ontgroening, een toenemend aantal banen (effect van de afgelopen 10 jaar fors investeren in de kenniseconomie en campusontwikkeling), minder werkzoekenden en een kwalitatieve mismatch met een arbeidsmarkt die (structureel) onder grote druk staat. De aanwezigheid van voldoende, vitaal en gekwalificeerd arbeidspotentieel op alle niveaus (mbo-hbo-wo) is cruciaal evenals voldoende kritische massa. De grensligging van onze regio biedt potentieel

en is samen met bovenstaande cruciaal voor de ontwikkeling van Zuid-Limburg naar een innovatieve, circulaire en duurzame grensoverschrijdende kennisregio. Behouden en aantrekken van zowel praktisch als academisch geschoold arbeidspotentieel door hen te boeien en binden aan de kansen op de Zuid-Limburgse arbeidsmarkt is daarom van groot belang. Binden en boeien van leerlingen in het funderend onderwijs om hen te helpen de (juiste) keuzes voor het beroeps- c.q. wetenschappelijk onderwijs te maken en zo op termijn beschikbaar te zijn voor de regionale arbeidsmarkt. De grensligging biedt kansen die nu onvoldoende benut worden, maar tevens belemmeringen die het studeren, werken en ondernemen over de grens heen compliceren. Het vestigingsklimaat in Zuid-Limburg komt hierdoor steeds meer onder druk te staan.

Focus Regio Deal Zuid-Limburg:

- Programmatische aanpak gericht op het aantrekken en behoud van talent op alle niveaus
- Grensbelemmeringen in kaart brengen en werken aan (structurele) oplossingen
- Brightland Next; binden en boeien jeugd vanaf primair onderwijs aan het toekomstperspectief van de regio, kansen op de arbeidsmarkt en actieve betrokkenheid bij de ontwikkelingen in de regio

Partnerschap om doelen te bereiken (SDG17)

Focus Regio Deal Zuid-Limburg:

Uit voorgaande analyses aangaande het versterken van brede welvaart in onze regio, is gebleken dat een drietal obstakels ons in de weg staan, te weten; gebrek aan samenhangende duiding van kennis op regionaal niveau, gebrek aan uitvoeringskracht en versnippering van initiatieven. Door gebrek aan kennisdeling, uitvoeringskracht en versnippering van initiatieven blijft de publieke waarde die hiermee gerealiseerd wordt, achter bij het potentieel van de inspanningen die hiertoe geleverd worden. Dit wordt eveneens onderschreven door het Berenschotrapport over het bestuurlijk regionaal ecosysteem Zuid-Limburg.

Insteek is middels de Regio Deal te werken aan het verminderen van deze obstakels. De Regio Deal werkt niet alleen als versneller voor onze inhoudelijke opgave, maar ook als een niet vrijblijvende impuls en katalysator die nieuw elan geeft aan de bestuurlijke samenwerking in Zuid-Limburg, het kennislandschap en de uitvoeringskracht in de regio versterkt. Hiertoe horen onder andere het vormen van communities of practice/ werkplaatsen, met als doel een toename van publieke waarde. Op de langere termijn denken wij deze af te kunnen leiden uit een toename van brede welvaart ervaren door al onze inwoners.

Daarbij wordt nadrukkelijk vanuit het gezamenlijk verhaal van Zuid-Limburg de samenwerking aangegaan met de Regio Deal Parkstad. Zowel langs de lijn van de inhoud als in de bestuurlijke samenwerking.

Artikel 3 – Inzet en aanpak

Met de inzet van de Regio Deal Zuid-Limburg de middelen uit de Regio Envelop en de financiering uit de regio gaan we concreet en uitvoeringsgericht aan de slag met onze strategische opgaven, bundelen we de kracht van Rijk en Regio, versnellen we op urgente opgaven, en installeren met de Regio Deal een vliegwiel in de regio waarmee wij vanuit een gedeeld urgentie besef de opgaven in onze regio samen en in samenhang langjarig aanpakken en de kansen om onze ambitie te realiseren zien en weten te benutten.

De publieke partijen samen met semipublieke en private partijen in de regio stellen op basis van de Regio Deal een regionale uitvoeringsagenda op. Deze uitvoeringsagenda rolt voort uit de Regio Deal Zuid-Limburg en is de eerste opschaling van activiteiten die volgt op de impuls van de Regio Deal. De projecten die mogelijk worden gemaakt door de rijksbijdrage uit de Regio Deal Envelop zijn hierin nadrukkelijk te onderscheiden. De Regio neemt het op zich voor de overige projecten additionele financiering te verwerven gedurende de looptijd van de Regio Deal en zet de Regio Deal in als vliegwiel om het programma en de uitvoering verder op te schalen en borgen in de regio, ook na afloop van de Regio Deal en als onderdeel van de te actualiseren Brede Zuid-Limburg Agenda. ('Samen maken we Nederland groter'). Het partnerschap met de Provincie Limburg wordt

hierbij aangegaan op het niveau van concrete programma's en projecten waarbij doelen en middelen aan elkaar worden verbonden om de slagkracht te verbreden en samen meer impact in de regio te genereren.

Partijen zetten zich in om de beoogde resultaten van de Regio Deal Zuid-Limburg te realiseren en daarmee een bijdrage te leveren aan het verbeteren van brede welvaart voor al onze inwoners. De aanpak richt zich enerzijds op het wegwerken van hardnekkige achterstanden en anderzijds op het verzilveren van kansen.

Onze inzet en aanpak worden gekenmerkt door:

- Werken aan de Sustainable Development Goals (SDG's)⁹ als leidraad voor ons programma en aanpak. Uitgangspunt is dat er een sterke interconnectiviteit bestaat tussen sociaal, economische en ecologische ecosystemen (SDG weddingcakemodel¹⁰). Ingrepen op de verschillende (eco-)systeemlagen werken door op de andere systeemlagen. Bij het bepalen van interventies staat een analyse van de impact op de verschillende systeemlagen in voor integrale afweging en keuze. Wij streven ernaar dat ontwikkelingen die we voorstaan in de basis moeten bijdragen aan herstel van het ecosysteem en behoud en versterking van biodiversiteit alsmede bijdrage aan klimaatdoelen;
- Een programmatische aanpak waarbinnen een integrale gebiedsgerichte aanpak (gebiedsgerichte ontwikkelingen en processen) processen centraal staan om de veerkracht van een gebied te versterken;
- De Regio Deal Zuid-Limburg als vehikel en katalysator voor het opbouwen van onderling vertrouwen & intrinsieke motivatie tot samenwerking in de regio en tussen Rijk en Regio met een toename van publieke waarde die hieruit voortvloeit.

Artikel 4 – Beoogde resultaten

Partijen beogen met de Regio Deal Zuid-Limburg, bij te dragen aan bovengenoemde doelen waarbij de volgende resultaten per programmalijn worden nagestreefd:

Programmalijn I: Versnelling naar een gezonde, veilige en sociale leefomgeving

Aanpak in kwetsbare wijken en kernen:

- Het realiseren van vier centrale gezonde, groene en klimaatrobuuste ontmoetingsplekken in kwetsbare wijken en kernen in Maastricht, Sittard-Geleen en Vaals;
- Het realiseren van een community of practice (samen met Parkstad) om samen kennis, ervaring, netwerk en interventies te delen over de aanpak in kwetsbare wijken en kernen;
- Het ontwikkelen van methodieken en handelingskader om samenwerking tussen het gezondheidsdomein en het fysieke domein vorm te geven.

Kennis over gezondheid ontwikkelen en benutten voor de regio:

- Het realiseren van een makerspace Innovatie & Vitaliteitsincubator¹¹ in Randwijck-Zuid (op de Brightlands Maastricht Health Campus) op het thema gezondheid (preventie, care en cure).

Programmalijn II: Versnelling naar een circulaire economie & samenleving

Vernieuwing chemie en de regio / algemeen:

- Initiëren van een trading company om euregionale handel in grondstoffen te realiseren;
- Initiëren van een ontwikkelbedrijf voor de verwerking van afvalstoffen op circulaire, multimodaal ontsloten satelliet sites in én buiten Zuid-Limburg;

---

⁹ [Monitor Brede Welvaart en de Sustainable Development Goals 2023 \(cbs.nl\)](#)

¹⁰ [The SDGs wedding cake - Stockholm Resilience Centre](#)

¹¹ Een makerspace is een ruimte voor samenwerking waar ondernemers, burgers, kennisinstellingen en overheden samen op een fysieke locatie aan de slag zijn met verkennen, ontwikkelen, uitproberen en delen van kennis en faciliteiten.

- Samen met Provincie en Parkstad uitbouwen van een integrale aanpak Circulaire Economie in Zuid-Limburg.

Vernieuwing chemie en de regio/ vernieuwing stimuleren:

- realiseren bedrijvenlocatie voor circulaire bedrijvigheid in de nabijheid van Geleen-Zuid (Circular Mile);
- Werkplaats Circulair Geleen waarbij bedrijven en overheden samenwerken met burgers en onderwijsinstellingen om het concept circulariteit te vertalen naar praktisch handelen;
- Werkplaats Circulair Textiel om de gehele problematiek van textiel bijeen te brengen en te werken aan oplossingen met het oog op verduurzaming van de gehele waardeketen.

Vernieuwing chemie en de regio/Haven Stein en transport:

- Ontwikkelen handelingskader omgevingskwaliteit havenontwikkeling Stein, in een participatief proces met de omgeving;
- Op gang brengen van de elektrificatie van de haven van Stein en het transport op Chemelot om uitstoot vanwege transport te minimaliseren;
- Initiëren ontwikkeling van autonoom rijdende zero emissie vrachtwagens op de dedicated corridor Haven Stein-Chemelot om de aan- en afvoer over water te verbeteren;
- 'DOT' (DO it Together) Platform waarbij lopende ontwikkelingen rondom de transitie van chemie worden samengebracht en op basis van casuïstiek aan oplossingen wordt gewerkt.

Programmalijn III: Perspectief voor en versterking van ons unieke landschap

Gebiedsgerichte samenwerking:

- Ondersteunen euregionale gebiedsproces Bocagelandschap zodat hoogwaardig netwerk ontstaat van groen/blauwe (recreatieve) verbindingen met thematische en integrale gebiedsontwikkeling waarbij gedeelde verantwoordelijkheid voor ontwikkeling en beheer tussen boeren, ondernemers, burgers en beherende instanties bevorderd wordt;
- Uitvoeren van (delen van) Masterplan Poort van Heuvelland in de vorm van een gebiedsprogramma waarbij gedeelde verantwoordelijkheid voor ontwikkeling en beheer tussen boeren, ondernemers, burgers en beherende instanties bevorderd wordt. Startpunt is het maatschappelijke en sociaaleconomische perspectief;
- Uitvoering van (delen van) Corio Glana (van Geuldal tot Geleenbeek tot Roodebach) in de vorm van een gebiedsprogramma waarbij gedeelde verantwoordelijkheid voor ontwikkeling en beheer tussen boeren & ondernemers & burgers & beherende instanties bevorderd wordt. Startpunt is het maatschappelijke en sociaaleconomische perspectief;
- In samenwerking met Provincie en Parkstad de aanpak van opgaven in het landelijk gebied opschalen naar het niveau van Zuid-Limburg als geheel door ervaringen te delen en samen te leren over gebiedsgerichte samenwerking.

Programmalijn IV: Werken aan een grensoverschrijdende kenniseconomie en internationale arbeidsmarkt

Algemeen:

- Integrale en programmatische aanpak op het aantrekken en behouden van talent op alle opleidingsniveaus;
- Samen met Parkstad werken aan een integrale aanpak voor de arbeidsmarkt en versterken van het kennislandschap op euregionaal niveau.

Basisdiensten en profilering:

- Verkenning van ontbrekende elementen in de basisdienstverlening aan mensen van buiten de Regio (internationals, Duitsland, België) en ontwikkeling van aanvullende basisdiensten;
- Nieuwe en huidige basisdiensten in één aanpak brengen en de structurele financiering ervan borgen.

Grensbelemmeringen:

- Samen met het Rijk een agenda opstellen over grensbelemmeringen bij wonen, werken en studeren en onderdelen ervan aanpakken (als zich kansen daarvoor voordoen).

Deel 2 Uitvoering & rapportage

2. Inzet middelen Regio Envelop voor uitvoering Regio Deal Zuid-Limburg

Artikel 5 – Uitgangspunten

1. Partijen beogen een gecoördineerde beleidsmatige inzet van hun gezamenlijke financiële middelen op basis van de afspraken in deze Regio Deal Zuid-Limburg. De Regio geeft met die middelen uitvoering aan de Regio Deal Zuid-Limburg door onder meer het initiëren en/of realiseren van programma's en projecten en andere uitvoeringsactiviteiten in het kader van de ambitie, het doel, de beoogde resultaten en de aanpak van de Regio Deal Zuid-Limburg zoals bedoeld in artikelen 1 tot en met 4. Op deze wijze zetten Partijen zich in om de regionale opgave van de regio Centraal Westelijk Zuid-Limburg te realiseren.
2. BZK reserveert maximaal € 20 mln. inclusief eventueel verschuldigde BTW vanuit de Regio Envelop als rijksbijdrage voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid, volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling. Maximaal 3% van de totaal ontvangen rijksbijdrage mag aan uitvoeringskosten oftewel VAT-kosten (Voorbereiding, Administratie en Toezicht) worden besteed. Van dit percentage kan onder omstandigheden worden afgeweken.
3. De Regio reserveert minimaal een bedrag van in totaal € 20 mln. inclusief eventueel verschuldigde BTW aan regionale financiering voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling:

Uitvoeringsactiviteiten	Maximale rijksbijdrage ¹⁾ €/mln	Regionale financiering €/mln	Totaalbedrag €/mln
Pijler I	8.5	8.5	17
Pijler II	5.1	5.1	10.2
Pijler III	4.8	4.8	9.6
Pijler IV	1	1	2
Uitvoeringskosten (VAT)	0,6	0,6	1,2
Bijdragen totaal maximaal	20	20	40

- Dit bedrag is inclusief eventueel verschuldigde BTW.

4. De verdeling opgenomen in de tabel in het tweede lid geldt als uitgangspunt. Partijen zijn zich ervan bewust dat gedurende de looptijd van de Regio Deal omstandigheden en/of prioriteiten kunnen wijzigen. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, een gewijzigde verdeling afspreken. Op deze wijziging van Regio Deal Zuid-Limburg is artikel 12 van toepassing.

Artikel 6 - Regiokassier

Partijen spreken af dat in het kader van de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal Zuid-Limburg de gemeente Maastricht de rol zal vervullen van regiokassier. De regiokassier draagt zorg voor het nakomen van de financiële kaders, zoals verwoord in de Regeling specifieke uitkering Regio Deals vierde tranche.

3. Governance uitvoering Regio Deal Zuid-Limburg

Artikel 7 - Rijk-Regio-overleg

1. Periodiek treden Partijen in overleg over de onderlinge samenwerking in het kader van de Regio Deal Zuid-Limburg en met andere publieke en/of private samenwerkingspartners. Dit Rijk-Regio-overleg zorgt voor de coördinatie van de inzet van Partijen in het kader van

- de uitvoering van Regio Deal Zuid-Limburg, de daarbij behorende uitwisseling van informatie en voor het bespreken van de voortgang, inclusief de in 8 bedoelde monitoring.
2. Het Rijk-Regio-overleg vergadert tenminste eenmaal per jaar in Zuid-Limburg, uiterlijk in de maand september, ten behoeve van de bespreking van de in artikel 8, tweede lid, bedoelde jaarlijkse voortgangsrapportage Regio Deal Zuid-Limburg. Het Rijk-Regio-overleg formuleert en bewaakt de kaders waarbinnen de uitvoering van de Regio Deal Zuid-Limburg plaatsvindt.
  3. Het in het eerste lid bedoelde Rijk-Regio-overleg bestaat uit de volgende vertegenwoordigers:
    - a. vanuit de ministeries van het Rijk:
      - i. Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties;
      - ii. Economische Zaken en Klimaat;
      - iii. Infrastructuur en Waterstaat;
      - iiii. Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;
      - iiiii. Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
    - b. vanuit de Regio:
      - i. Gemeente (Beekdaelen namens de deelnemende gemeenten uit het landelijk gebied, Sittard-Geleen, Maastricht; (loco)burgemeesters Geurts, Verheijen, Bastiaens);
      - ii. Aan te vullen met semipublieke en/of private samenwerkingspartners zodat zich een multi helix governance structuur kan ontwikkelen;
      - iii. Minimaal 1 maal per jaar vindt een Rijk-Regio-overleg plaats met de gezamenlijke bestuurlijke regiegroepen van beide Regio Deals in Zuid-Limburg.
  4. Het Rijk-Regio-overleg voorziet in zijn eigen werkwijze. Voor de uitvoering van de Regio Deal Zuid-Limburg maakt het Rijk-Regio-overleg hiertoe nadere werkafspraken en legt deze vast. Onder meer wordt in deze werkafspraken vastgelegd op welke wijze de Partijen verantwoording afleggen aan hun volksvertegenwoordigers en achterbannen.

4. Monitoring, evaluatie en communicatie Regio Deal

Artikel 8 –Evaluatie en voortgang

1. De Regio brengt de beginsituatie van de regionale opgave in kaart. Daarnaast bepaalt de Regio een evaluatieaanpak waarmee bijgehouden kan worden of de afgesproken inzet en aanpak (artikel 3) bijdraagt aan de doelen (artikel 2) van de Regio Deals. De beginsituatie en evaluatieaanpak zijn beschreven in het voorjaar 2024.
2. De Regio stelt éénmaal per jaar een voortgangsrapportage op, met daarin:
  - a) De voortgang van initiatieven en projecten
  - b) In hoeverre partijen op schema liggen om de beoogde resultaten (artikel 4) te behalen.
3. De jaarlijkse voortgangsrapportage wordt in concept voor 15 juni van ieder jaar voorgelegd aan Partijen, gelet op indiening voor 15 juli bij de minister.
4. De Regio kan met de jaarlijkse voortgangsrapportage de betrokken publieke, semipublieke en private partijen bij de Regio Deal Zuid-Limburg informeren. BZK gebruikt de jaarlijkse voortgangsrapportage als input voor de periodieke voortgangsrapportage van alle Regio Deals voor de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.
5. BZK draagt zorg voor onderzoek, betreffende het geheel van de Regio Deals (o.m. de resultaten en effecten van de Deals voor brede welvaart). De Regio verleent haar medewerking hieraan.

Artikel 9 – Communicatie

1. Partijen communiceren eensluidend over de Regio Deal Zuid-Limburg. Hiertoe wordt gewerkt met een kernboodschap. De kernboodschap is: De Regio Deal Zuid-Limburg geeft een stevige impuls aan Zuid-Limburg als innovatieve, circulaire en duurzame grensoverschrijdende kennisregio met brede welvaart voor alle inwoners, sterke steden en kernen in een toekomstbestendig, klimaatadaptief en aantrekkelijk landschap. Om deze ambitie te realiseren, bundelen tien Zuid-Limburgse gemeenten krachten en middelen met een brede alliantie van maatschappelijke en private partners én het Rijk.
2. De communicatie over de Regio Deal Zuid-Limburg verloopt primair vanuit de regio door de Regio, via het op te richten programmabureau in opdracht van en in afstemming met de 10 samenwerkende gemeenten. Het Rijk draagt de kernboodschap ook uit via zijn eigen kanalen.
3. Er wordt een gezamenlijk communicatieplan besproken en nader afgesproken door het in artikel 7 bedoelde Rijk-Regio-overleg.
4. De Regio zal bij projecten die deel uitmaken van de uitvoering van de Regio Deal Zuid-Limburg vragen om in de communicatie over die projecten kenbaar te maken dat het project mede mogelijk is gemaakt in het kader van de Regio Deal Zuid-Limburg. Hiervoor worden in het Rijk-Regio-overleg nadere werkafspraken gemaakt.

5. Slotbepalingen

Artikel 10 - Uitvoering in overeenstemming met Unierecht

De afspraken van deze Regio Deal en/of de daaruit voortvloeiende maatregelen worden in overeenstemming met het recht van de Europese Unie uitgevoerd en uitgewerkt in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Artikel 11 - Gegevensuitwisseling

1. De in het kader van (de uitvoering van) deze Regio Deal uitgewisselde dan wel uit te wisselen informatie is in beginsel openbaar. Indien een Partij verzoekt om geheimhouding zullen de overige Partijen deze informatie in beginsel geheimhouden en deze geheel noch gedeeltelijk aan enige derde bekendmaken, behoudens voor zover een verplichting tot openbaarmaking voortvloeit uit de wet, een rechterlijke uitspraak of deze Regio Deal.
2. Partijen dragen er zorg voor dat concurrentiegevoelige en/of privacygevoelige informatie uitsluitend wordt gedeeld voor zover dit in overeenstemming is met de relevante internationale, Europese en nationale wettelijke kaders. Zij kunnen hiertoe nadere afspraken vastleggen.

Artikel 12 - Wijzigingen

1. Elke Partij kan schriftelijk verzoeken deze Regio Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de instemming van alle Partijen, conform het gestelde in lid 2 tot en met 4 van dit artikel.
2. Partijen treden in overleg binnen 6 weken nadat een Partij het verzoek tot wijziging schriftelijk kenbaar heeft gemaakt aan het programmateam Regio Deals BZK. Het programmateam Regio Deals BZK informeert de overige Partijen over de voorgestelde wijziging en draagt zorg voor agendering van het wijzigingsverzoek in het Rijk-Regio-overleg. Wanneer vertegenwoordigers van Partijen niet kunnen deelnemen aan het Rijk-Regio-overleg, kunnen zij hun instemming kenbaar maken via een e-mail.
3. Nadat alle Partijen aan het programmateam Regio Deals BZK kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot wijziging wordt dit vastgelegd in het verslag van het Rijk-Regio-overleg. Het wijzigingsvoorstel wordt verwerkt in een addendum, die door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties wordt ondertekend. Het addendum, het verslag van het Rijk-Regio-overleg en de verklaringen tot instemming worden als bijlage aan deze Regio Deal gehecht.
4. Het addendum wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

Artikel 13 - Opzegging

1. Elke Partij kan de Regio Deal Zuid-Limburg met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen, indien een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden dat deze Regio Deal billijkheidshalve op korte termijn behoort te eindigen. De opzegging moet de verandering in omstandigheden vermelden.
2. Wanneer een Partij deze Regio Deal opzegt, blijft de Regio Deal voor de overige Partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten.
3. Ingeval van beëindiging van de Regio Deal Zuid-Limburg krachtens opzegging is geen van de Partijen jegens een andere Partij schadeplichtig.

Artikel 14 - Toetreding nieuwe partijen

1. In overeenstemming met alle Partijen kunnen anderen tijdens de looptijd van de Regio Deal Zuid-Limburg als nieuwe partijen toetreden tot deze Regio Deal. Een toetredende partij dient de verplichtingen die voor haar uit het convenant voortvloeien te aanvaarden.
2. Het schriftelijke verzoek tot toetreding met daarbij de concrete bijdrage aan de Regio Deal Zuid-Limburg wordt gericht aan het programmteam Regio Deals BZK. Het programmteam informeert Partijen en vraagt hen om instemming.
3. Zodra alle Partijen aan het programmteam Regio Deals BZK schriftelijk kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Regio Deal Zuid-Limburg en gelden voor die partij de voor haar uit de deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
4. Het verzoek tot toetreding en de verklaringen tot instemming worden als bijlagen aan de Regio Deal Zuid-Limburg gehecht.

Artikel 15 – Nakoming

De Regio Deal is niet in rechte afdwingbaar. Partijen kunnen op tekortkomingen in de nakoming van de Regio Deal of van afspraken die daarmee samenhangen, bij de bevoegde rechter geen beroep doen.

Artikel 16 - Counterparts

De Regio Deal Zuid-Limburg kan worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze Regio Deal is ondertekend door alle Partijen in één exemplaar.

Artikel 17 - Citeertitel

Deze Regio Deal kan worden aangehaald als Regio Deal Zuid-Limburg.

Artikel 18 – Inwerkingtreding en looptijd

Deze Regio Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt op 31 december 2027.

Artikel 19 - Openbaarmaking

1. Deze Regio Deal zal net als andere Regio Deals openbaar worden gemaakt door publicatie in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de Regio Deals.
2. BZK rapporteert over de Regio Portefeuille, alsmede de hieruit voortvloeiende Regio Deals naar de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Artikel 20 - Strijd met Regeling Specifieke uitkering vierde tranche Regio Deals

Enige bepaling in deze Regio Deal die in strijd is met de Regeling Specifieke uitkering vierde tranche Regio Deals (zoals deze luidt op het moment dat de strijdigheid zich voordoet of alsdan in bestuursrechtelijke zin is vastgesteld) moet als niet-bindend worden beschouwd en zal, voor zover nodig, verwijderd en vervangen dienen te worden door een bepaling die bindend en rechtsgeldig is en die de inhoud van de niet-geldige bepaling zoveel mogelijk benadert. Het overige deel van de Regio Deal blijft in een dergelijke situatie ongewijzigd.

Artikel 21 - Ongeldigheid

Indien een bepaling van de Regio Deal in enige mate als nietig, vernietigbaar, ongeldig, onwettig of anderszins als niet-bindend moet worden beschouwd, wordt die bepaling, voor zover nodig, uit de Regio Deal verwijderd en vervangen door een bepaling die wel bindend en rechtsgeldig is en die de inhoud van de niet-geldige bepaling zoveel mogelijk benadert. Het overige deel van de Regio Deal blijft in een dergelijke situatie ongewijzigd.

Artikel 22 - Publiekrechtelijke medewerking en toepasselijk recht

1. De in het kader van Regio Deal door Partijen te verlenen (publiekrechtelijke) medewerking laat de publiekrechtelijke positie en bevoegdheden van Partijen onverlet.
2. Op deze Regio Deal is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

Regio Deal Zuid-Limburg

Plaats:
Datum:

De minister van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties

Hugo de Jonge